

Beleid zieke kinderen en medicijnverstrekking

Inleiding

Het kan voorkomen dat een kind niet helemaal fit binnenkomt, of ziek wordt tijdens de opvang. Ook komt het regelmatig voor dat ouders aan de pedagogisch medewerker of gastouder vragen om hun kind medicijnen of zelfzorgmiddelen toe te dienen. Om duidelijkheid te scheppen over hoe wij in dergelijke situaties handelen hebben wij in dit beleid vastgelegd hoe wij met zieke kinderen omgaan en wat de richtlijnen zijn bij het toedienen van medicijnen.

Een ziek kind

Als team hebben we er begrip voor, dat het heel lastig kan zijn als uw kind ziek is en u moet werken. Toch is het noodzakelijk dat een kinderopvangorganisatie regels stelt ten aanzien van de opvang van zieke kinderen. In het algemeen kunt u ervan uitgaan dat kinderopvang er is voor gezonde kinderen en niet voor de verzorging van zieke kinderen. Een ziek kind vraagt (logischerwijs) speciale aandacht en verdient die ook. Voor ons is het in de groep met veel andere kinderen echter niet altijd mogelijk die extra aandacht te geven. Daarom zijn er afspraken vastgelegd over ziekte van het kind.

Als uitgangspunt hanteren wij dat als het verantwoord is een kind naar de opvang mag komen. Uiteraard mag het ziek zijn geen gevaar opleveren voor de andere kinderen, de medewerkers en het kind zelf. Verder moet de conditie van het kind het toelaten om in een groep opgevangen te worden. Dit kan per situatie verschillend zijn. Een ziek kind kan beter thuis blijven als het erg ziek is of de rest van de groep kan aansteken. Een kind met hoge koorts, dat veel overgeeft of met pijn, heeft rust, verzorging en extra aandacht nodig. Een kind met lichte ziekteverschijnselen zoals een snotneus of huiduitslag kan wel meedoen in de groep. Is je kind ziek en twijfel je of het naar het kinderdagverblijf mag komen? In dat geval kun je het beste overleggen met een pedagogisch medewerker (of de manager) van jouw locatie. Zij kunnen samen met jou inschatten of het verantwoord is om je kind naar de opvang te brengen.

Als een kind in de loop van de dag niet fitter wordt of ziek wordt vindt altijd telefonisch overleg met de ouder plaats. Het is dus belangrijk om als ouder goed bereikbaar te zijn. Kinderen dienen te worden opgehaald door de ouder wanneer de pedagogisch medewerker dit noodzakelijk acht. Zij maakt daarbij een inschatting op basis van de volgende factoren:

- situatie op de groep en mogelijkheden het kind extra aandacht/zorg te geven (afhankelijk van aantal kinderen en mate van aandacht die zij nodig hebben);
- lichaamstemperatuur en oorzaak eventuele verhoging; loopt de lichaamstemperatuur snel op?
- algemene toestand van het kind (suf, actief, wel of geen interesse in de omgeving etc.);
- hygiëne (open wonden);
- risico's voor de andere kinderen.

Kinderziektes en infectieziektes

Heeft het kind één van de kinderziektes? Dan hoeft dit ook geen reden zijn om het thuis te houden. Vaak is de incubatietijd namelijk al voorbij, voordat de kinderziekte zich openbaart en je kind er daadwerkelijk ziek van wordt. Bij sommige infectieziektes – die ernstig kunnen zijn – mag het zieke kind niet naar het kindercentrum komen om zo de groep en de beroepskrachten te beschermen. Het tijdelijk niet toelaten van een kind wordt 'wering' genoemd. Wering gebeurt zo nodig in overleg met de GGD. Als er sprake is van een infectieziekte waarvoor een meldingsplicht geldt vindt altijd melding plaats aan de GGD. Als uw

kind een besmettelijke ziekte heeft dient u dit altijd onverwijld kenbaar te maken aan de pedagogisch medewerker of de manager van het kindcentrum.

Uitgangspunt voor ons handelen is de informatie van het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid van het RIVM in de uitgave: 'Informatie over ziektebeelden voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang' (https://www.rivm.nl/sites/default/files/2018-11/v1.3%20Informatie%20over%20ziektebeelden%20voor%20basisscholen%20-april%202018_0.pdf).

Wanneer schakelen wij de huisarts in?

Normaal gesproken nemen de ouders van het kind contact op met de huisarts. Alleen bij dringend gevaar, neemt het kindcentrum zelf contact op wanneer:

- het kind het plotseling benauwd krijgt;
- het kind bewusteloos raakt of niet meer reageert;
- het kind plotseling hoge koorts krijgt;
- het kind plotseling ernstig ziek wordt;
- ernstige ongevallen gebeuren.

Als de arts niet bereikbaar is wordt 112 gebeld voor een ambulance.

Afmelden bij ziekte

Wanneer een kind door ziekte niet in staat is om naar de opvang te komen, dient u als ouder dit tijdig kenbaar te maken aan de locatie.

Medisch handelen

Pedagogisch medewerkers voeren geen voorbehouden handelingen uit; zoals omschreven in de Wet BIG. Voorbehouden handelingen zijn voorbehouden aan specifieke groepen beroepsbeoefenaren, zoals de arts, de tandarts, de verloskundige en (onder omstandigheden) de verpleegkundige, ook wel zelfstandig bevoegden genoemd. Enkele voorbehouden handelingen zijn het geven van injecties, puncties, en narcose.

Medicijnverstrekking

In de kinderopvang wordt de opvoeding van het kind met de ouders gedeeld. Zo ook de toediening van medicijnen en zelfzorgmiddelen aan kinderen. Dit valt onder de normale taken van pedagogisch medewerkers. Wel voeren wij een terughoudend beleid in het toedienen van medicijnen en zelfzorgmiddelen. Aan ouders wordt gevraagd medicatie zoveel mogelijk zelf te geven. Wanneer het niet anders kan en er toch medicijnen en/ of zelfzorgmiddelen gegeven moeten worden door pedagogisch medewerkers dan wordt gebruik gemaakt van dit beleid.

Uitgangspunten bij medicijnverstrekking

- Wij vinden het belangrijk dat ouder(s) en pedagogisch medewerker het toedienen van medicijnen en zelfzorgmiddelen goed met elkaar bespreken zodat dit zorgvuldig gebeurt.
- De pedagogisch medewerker geeft niet op eigen initiatief zelfzorgmiddelen (o.a. paracetamol, hoestdrank of neusspray) m.u.v. 'vallen en stotengel' en calandulanzalf (bij kleine schaafwondjes). Zie voor meer info 'voorwaarden voor medicijnverstrekking, punt 9.
- Ouders zijn verantwoordelijk voor het medicijngebruik van hun kind. Zij geven duidelijke instructies aan de pedagogisch medewerkers.
- Toediening van het medicijn vindt alleen plaats als het **noodzakelijk** is op tijdstippen dat ouders hiertoe niet zelf in staat zijn.
- Ouders vullen de 'Overeenkomst gebruik geneesmiddelen' volledig in en ondertekenen dit.
- De toediening van het medicijn is niet belemmerend voor de zorg voor de andere kinderen.

De voorwaarden voor medicijnverstrekking

1. Voor het starten met het toedienen van het medicijn zijn de vragen van de pedagogisch medewerkers over de mogelijke gevolgen en risico's van het gebruik zo goed mogelijk beantwoord.

Hierbij kan gebruik worden gemaakt van deskundigheid van bijv. de apotheek die het medicijn geleverd heeft en de eigen arts van het kind die het betreffende medicijn heeft voorgeschreven. Wij verwachten van ouders medewerking bij het beantwoorden van vragen en wegnemen van mogelijke onduidelijkheid.

2. Bij het toedienen van medicijnen is het een voorwaarde dat het kind al bekend is met het betreffende medicijn, dat wil zeggen: dat er al thuis mee gestart is. Dit om de mogelijke bijwerkingen van het medicijn zoveel mogelijk thuis op te vangen. Als een medicijn ernstige bijwerkingen kan hebben, moet het kind eerst goed 'ingesteld' zijn c.q. stabiel reageren voordat de kinderopvang betrokken wordt in de medicatieverstrekking.
3. Het medicijn dient in de originele verpakking (inclusief Nederlandstalige bijsluiter met eventuele bijwerkingen) op de locatie of bij de gastouder aanwezig te zijn. Het is de verantwoordelijkheid van de ouders de bijsluiter zo nodig te laten vertalen.
4. Medicijnen die zijn voorgeschreven door (huis)arts of specialist zijn voorzien van de naam van het kind en de doseringsvorm en norm. Vrij verkrijgbare medicijnen bij apotheek en/of drogisterij zijn door de ouder zelf voorzien van een sticker met daarop de naam van het kind, de dosering en de toedieningsvorm.
5. Medicijnen die niet zijn voorzien van naam, dosering, toedieningsvorm en Nederlandstalige bijsluiter worden geweigerd.
6. Ouders dienen voor het gebruik van elk medicijn vooraf de 'Overeenkomst gebruik geneesmiddelen' in te vullen. Deze zijn op de locatie verkrijgbaar en te downloaden van de website van Spring. Ouders kunnen deze volledig ingevuld aan de pedagogisch medewerker geven. Wijzigingen in de dosering dienen op het formulier te worden vermeld, evenals de datum waarop er gestopt wordt met de medicijnen. Zowel de pedagogische medewerker als de ouder tekenen voor akkoord bij elke wijziging. Het ondertekende formulier wordt in de groepsklapper bewaard tot de datum waarop wordt gestopt met de medicijnen. Hierna gaat het formulier in het kinddossier.
7. Zonder de 'Overeenkomst gebruik geneesmiddelen' wordt er niet gestart met het toedienen van medicijnen.
8. Ouders zijn verantwoordelijk voor het controleren van de houdbaarheidsdatum van het medicijn. Mocht een pedagogische medewerker zien dat de houdbaarheidsdatum is verstreken, dan wordt het medicijn niet toegediend en worden ouders hiervan onmiddellijk op de hoogte gesteld.
9. Uitgangspunt van ons beleid is om geen koortsverlagende medicatie toe te passen. Als kinderen verhoging hebben (> 38,5 C), wordt er altijd overlegd met de ouder. Een uitzondering wordt in sommige gevallen gemaakt wanneer een kind gevoelig is voor koortsstuipen. Wanneer een kind op advies van een (huis)arts een zetpil moet krijgen zodra de koorts oploopt, om een koortsstuip te voorkomen, zal een pedagogische medewerker deze zetpil geven indien nodig. Meteen worden de ouders gebeld en wordt overlegd over de situatie. Bij gebrek aan overeenstemming beslist de manager kindcentrum over de verdere gang van zaken.
Met het gebruik van paracetamol ontstaat het risico dat symptomen onderdrukt worden wat tot koortsstuipen of een foute inschatting van de ernst van de ziekte kan leiden. Het toedienen van paracetamol is daarom alleen toegestaan op recept van de (huis)arts.
Indien ouders (telefonisch of mondeling) vragen om paracetamol te geven dient er dus altijd een advies te zijn van de (huis)arts. Hiervoor vullen ouders dan het formulier 'Overeenkomst gebruik geneesmiddelen' in.

Het medicijnbeheer

1. Om te voorkomen dat medicijnen dubbel worden toegediend is per dagdeel een van de aanwezige pedagogische medewerkers in de groep verantwoordelijk voor het verstrekken van medicijnen. Hierover worden aan het begin van de dag afspraken gemaakt.
2. Het toedienen van medicijnen wordt bijgehouden op een aftekenlijst m.b.t. medicijnverstrekking. Deze aftekenlijst wordt zolang het medicijn wordt toegediend bewaard bij de aanwezigheidslijsten op de groep, daarna gaat het naar het kinddossier.
3. Oudere kinderen op de BSO kunnen in sommige gevallen zelf zorg dragen voor het toedienen van

hun medicijnen. Afspraken met de ouders hierover worden schriftelijk vastgelegd op de 'Overeenkomst gebruik geneesmiddelen'. Toetsing van de toediening wordt vastgelegd door de pedagogisch medewerker op de aftekenlijst.

4. Medicijnen dienen op de voorgeschreven wijze en buiten het bereik van kinderen bewaard te worden (op kamertemperatuur of in de koelkast).

Toestemming ouders en archivering

De ouder/verzorger ondertekent een 'Overeenkomst gebruik geneesmiddelen'. De pedagogische medewerker die het formulier ontvangt, en ondertekent, informeert andere pedagogische medewerkers en vult de overzicht- en aftekenlijst in.

De ingevulde 'Overeenkomst gebruik geneesmiddelen' wordt één jaar bewaard in het kinddossier op het kindcentrum. De overzichts-/aftekenlijst wordt bewaard op een voor pedagogische medewerkers toegankelijke en handige plek (bijvoorbeeld de groepsklapper). Na gebruik worden de lijsten nog een jaar bewaard. Daarna worden ze vernietigd.

Noodinstructie

In geval van een *calamiteit* met een geneesmiddel/zelfzorgmiddel (bijv. verkeerd toegediend) gaat de *nood-werkinstructie* in werking:

Stap 1: BELLEN MET 112

Stap 2: CONTACT OPNEMEN MET OUDER/VERZORGER

Anafylactische shock

Omdat snel handelen vereist is bij anafylactische shock is het gebruik van een EpiPen door een pedagogisch medewerker/gastouder toegestaan indien de ouder hier toestemming en een duidelijke instructie voor geeft. Na het gebruik van de EpiPen moet 112 gebeld worden, om de vervolgstappen af te stemmen.

Een anafylactische shock is een acute en in principe levensbedreigende allergische reactie op een lichaamsvreemde stof. Hierdoor wordt een hevige immunreactie van het lichaam op gang gebracht. Een bekend voorbeeld is een sterke reactie op een bijen- of wespensteek. Andere mogelijke oorzaken zijn voedselbestanddelen (zoals pinda's en noten), bepaalde geneesmiddelen en natuurlatex.